Europos Parlamentas
2019-2024

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas

2022/0269(COD)

17.7.2023

NUOMONĖ

Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto

pateikta Tarptautinės prekybos komitetui ir Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetui

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl produktų, pagamintų naudojant priverčiamąjį darbą, uždraudimo Sąjungos rinkoje (COM(2022)0453 – C9-0307/2022 – 2022/0269(COD))

Nuomonės referentas: Mounir Satouri

PA_Legam

TRUMPAS PAGRINDIMAS

Kova su priverčiamuoju darbu ir jo panaikinimas yra neatsiejami nuo Europos Sąjungos įsipareigojimo ginti žmogaus ir darbuotojų teises. Tai buvo pabrėžta ir 2021 m. pranešime apie Sąjungos padėtį kaip platesnis ES siekis dėl visuotinės teisingos pertvarkos.

Draudimas naudoti bet kokių formų priverčiamąjį ar privalomąjį darbą yra imperatyvi tarptautinės žmogaus teisių teisės norma. Yra daug tarptautinių ir Europos teisinių priemonių, visų pirma TDO konvencijos Nr. 29 (įskaitant jos protokolą) ir Nr. 105, taip pat ES pagrindinių teisių chartija, kuriomis priverčiamasis darbas vienareikšmiškai draudžiamas. Be to, įgyvendindama 2020 m. Tarybos priimtą 2020–2024 m. ES veiksmų planą žmogaus teisių ir demokratijos srityje, ES yra įsipareigojusi skatinti visiško vaikų darbo netoleravimo politiką ir panaikinti priverčiamąjį darbą, kad būtų remiamos darbuotojų teisės ES prekybos santykių srityje, taip pat propaguoti išsamų patikrinimą pasaulinėse tiekimo grandinėse ir TDO Priverstinio darbo panaikinimo protokolo ratifikavimą.

Vis dėlto, nepaisant šios normatyvinės sistemos, pastaraisiais metais šiuolaikinės vergovės ir priverčiamojo darbo mastai auga. TDO vertinimu, 2021 m. visame pasaulyje 49,6 mln. žmonių gyveno šiuolaikinėje vergovėje, iš kurių 27,6 mln. žmonių dirbo priverčiamąjį darbą, įskaitant mažiausiai 11,8 mln. moterų ir mergaičių.

Todėl 2022 m. birželio mėn. Europos Parlamentas paragino priimti priemonę, kuria būtų uždrausta importuoti ir eksportuoti produktus, kurie buvo pagaminti arba transportuojami naudojant priverčiamąjį darbą. 2022 m. rugsėjo mėn. Europos Komisija paskelbė pasiūlymą dėl produktų, pagamintų naudojant priverčiamąjį darbą, uždraudimo Sąjungos rinkoje. Reglamentu nustatomos taisyklės, kuriomis ekonominės veiklos vykdytojams draudžiama pateikti ir tiekti Sąjungos rinkai arba eksportuoti iš Sąjungos rinkos produktus, pagamintus naudojant priverčiamąjį darbą.

Nuomonės referentas palankiai vertina Europos Komisijos pateiktą pasiūlymą ir šiuo pranešimo projektu siekia jį sustiprinti, kad būtų užtikrinta, jog Reglamentas padės užtikrinti veiksmingą priverčiamojo darbo panaikinimą visame pasaulyje ir ES.

Siekdamas užtikrinti suderinamumą su tarptautiniais standartais, nuomonės referentas siekė suderinti Reglamente pateiktą priverčiamojo darbo apibrėžtį su susijusiomis TDO priemonėmis, gairėmis ir sprendimais. TDO priverčiamąjį darbą draudžia ne tik gamybos, bet ir paslaugų, kurios gali būti teikiamos ir tarpvalstybiniu mastu, srityje. Taip pat svarbu labai aiškiai pabrėžti, kad šis reglamentas turėtų būti taikomas ir transporto bei sandėliavimo sektoriams, nes tokiose sektoriuose yra didelių su priverčiamuoju darbu su susijusių trūkumų.

Nuomonės referentas taip pat siekia panaikinti didelę spragą Europos Komisijos pasiūlyme, pasiūlydamas straipsnį dėl galimybės pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis. Joks reglamentas negali būti veiksmingai įgyvendintas, jei nebus užtikrinta, kad nukentėję darbuotojai galės pasinaudoti veiksminga teisine gynyba. Todėl labai svarbu, kad šiame reglamente pagrindinis dėmesys būtų skiriamas nukentėjusių asmenų interesams. Visų pirma, kad kompetentingoms institucijoms būtų lengviau veiksmingai nagrinėti atitinkamas bylas, susijusias su konkrečiomis didelės rizikos sritimis, kuriose yra sistemingai ir plačiai naudojamas priverčiamasis darbas, turi būti taikoma priverčiamojo darbo egzistavimo prezumpcija. Nuomonės referentas taip pat siekia sustiprinti Sąjungos tinklo vaidmenį, kad

valstybėse narėse esančioms kompetentingoms institucijoms būtų lengviau koordinuoti veiklą ir bendradarbiauti ir kad jis galėtų būti centralizuota skundų teikimo vieta.

Reglamento įgyvendinimui yra svarbus skaidrumas ir informacija, todėl labai svarbi yra priverčiamojo darbo rizikos rodiklių duomenų bazė. Nuomonės referento manymu, svarbu, kad Komisija galėtų remtis pilietinės visuomenės ir profesinių sąjungų teikiama informacija, kad ta informacija būtų prieinama ir visuomenei ir kad duomenų bazėje būtų pateiktas sąrašas konkrečių geografinių didelės rizikos regionų ar šalių, kuriuose priverčiamojo darbo praktika taikoma sistemingai ir yra plačiai paplitusi.

PAKEITIMAI

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas ragina atsakingą Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetą atsižvelgti į šiuos pakeitimus:

Pakeitimas 1

Pasiūlymas dėl reglamento
1 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(1) kaip pripažinta Tarptautinės darbo organizacijos (toliau – TDO) konvencijos Nr. 29 dėl priverstinio darbo (toliau – TDO konvencija Nr. 29) 2014 m. protokolo preambulėje, priverčiamasis darbas yra sunkus žmogaus orumo ir pagrindinių žmogaus teisių pažeidimas. TDO paskelbė, kad visų formų priverčiamojo ar privalomojo darbo panaikinimas yra principas, susijęs su pagrindinėmis teisėmis. TDO pagrindinėmis TDO konvencijomis laiko TDO konvenciją Nr. 29, Konvencijos Nr. 29 2014 m. protokolą ir TDO konvenciją Nr. 105 dėl priverstinio darbo panaikinimo (toliau – TDO konvencija Nr. 105)***16***. Priverčiamasis darbas apima ***įvairų*** darbą ar ***tarnybą,*** kurių buvo išreikalauta prievarta ir kurių asmuo nesutiko atlikti sava valia17;	(1) kaip pripažinta Tarptautinės darbo organizacijos (toliau – TDO) konvencijos Nr. 29 dėl priverstinio darbo (toliau – TDO konvencija Nr. 29) 2014 m. protokolo preambulėje, priverčiamasis darbas yra sunkus žmogaus orumo ir pagrindinių žmogaus teisių pažeidimas***, kuriuo prisidedama prie skurdo didinimo ir kuris trukdo pasiekti deramą darbą visiems***. TDO paskelbė, kad visų formų priverčiamojo ar privalomojo darbo panaikinimas yra principas, susijęs su pagrindinėmis teisėmis. TDO pagrindinėmis TDO konvencijomis laiko TDO konvenciją Nr. 29, ***įskaitant*** Konvencijos Nr. 29 2014 m. ***papildantį*** protokolą ir ***Rekomendaciją (Nr. 203) dėl priverstinio darbo (papildomos priemonės), ir*** TDO konvenciją Nr. 105 dėl priverstinio darbo panaikinimo (toliau – TDO konvencija Nr. 105) ***ir skelbia rekomendacijas, kaip užkirsti kelią priverčiamajam darbui, jį panaikinti ir taikyti taisomuosius veiksmus***. Priverčiamasis darbas apima darbą ***ir paslaugas, kuris atliekamas*** ar ***kurios***

teikiamos visoje vertės grandinėje ir kurių ***iš bet kokio asmens*** buvo išreikalauta prievarta ***grasinant bausme*** ir kurių asmuo nesutiko atlikti sava valia***.*** [17] ***TDO ir JT duomenimis, kai kuriuose gamybos sektoriuose, pavyzdžiui, perdirbimo, žemės ūkio, drabužių ir žuvininkystės, taip pat tam tikruose paslaugų sektoriuose, pavyzdžiui, transporto, sandėliavimo ir logistikos, valymo ir sezoninio darbo, dažniau pasitaiko priverčiamojo darbo[17a]. Ši apibrėžtis taikoma darbui ar paslaugoms, kurių reikalauja vyriausybės ir valdžios institucijos, taip pat privačios įstaigos ir asmenys. TDO parengė keletą rodiklių, pagal kuriuos nustatomi ir nurodomi priverčiamojo darbo atvejai, pvz., grasinimai ir faktinė fizinė ir seksualinė žala, piktnaudžiavimas pažeidžiamumu, piktnaudžiavimas darbo ir gyvenimo sąlygomis ir perteklinis viršvalandžių skaičius, apgaulė, judėjimo į darbo vietą ar ribotą teritoriją apribojimas ar izoliavimas jose, izoliacija, skolos užstatai, išskaičiavimas iš darbo užmokesčio ar pernelyg didelis darbo užmokesčio sumažinimas, pasų ir asmens tapatybės dokumentų sulaikymas arba grasinimas pranešti valdžios institucijoms, kai darbuotojas turi neteisėtos imigracijos statusą [17b]. Priverčiamasis darbas labai dažnai yra susijęs su skurdu ir diskriminacija. Darbdavių arba įdarbinimo agentų vykdomas manipuliavimas kreditais ir skolomis vis dar yra pagrindinis veiksnys, kurį naudojant pažeidžiami darbuotojai patenka į priverčiamojo darbo spąstus[17c]. Europos žmogaus teisių teismas ne kartą yra nustatęs, kad vadovaujantis Europos žmogaus teisių konvencijos 4 straipsniu, pirminis sutikimas ir savanoriškumas nebegalioja, jeigu yra piktnaudžiaujama kito asmens pažeidžiama padėtimi[17d]; TDO priežiūros institucijų teigimu, kalinių darbas, įskaitant atvejus, kai jis atliekamas privačiose įmonėse, pats savaime nėra priverčiamojo darbo pagrindas, jeigu jis atliekamas***

savanoriškai, kalinio naudai ir atitinka laisvų darbo santykių sąlygas. Bendruomenės darbas, kaip alternatyvi laisvės atėmimo bausmė, visada turėtų atitikti bendrąjį visuomenės interesą ir jokiomis aplinkybėmis valstybės neturėtų piktnaudžiauti kaip priemone nuteistam asmeniui pažeminti ar atimti iš jo orumą[17e]. Tais atvejais, kai darbas ar tarnyba paskiriami išnaudojant darbuotojo pažeidžiamumą, grasinant skirti nuobaudą, toks grasinimas nebūtinai turi būti baudžiamoji sankcija, bet gali būti ir teisių ar išmokų praradimas;

---

16 https://www.ilo.org/global/standards/introduction-to-international-labour-standards/conventions-and-recommendations/lang--en/index.htm.

16 https://www.ilo.org/global/standards/introduction-to-international-labour-standards/conventions-and-recommendations/lang--en/index.htm.

[16a] TDO rekomendacija dėl priverstinio darbo (papildomos priemonės), 2014 m.

17 TDO priverčiamojo darbo apibrėžtis pagal 1920 m. TDO konvenciją dėl priverstinio darbo (Nr. 29) „Kas yra priverčiamasis darbas, šiuolaikinė vergovė ir prekyba žmonėmis“ (Priverčiamasis darbas, šiuolaikinė vergovė ir prekyba žmonėmis) (ilo.org).

17 TDO priverčiamojo darbo apibrėžtis pagal 1920 m. TDO konvenciją dėl priverstinio darbo (Nr. 29) „Kas yra priverčiamasis darbas, šiuolaikinė vergovė ir prekyba žmonėmis“ (Priverčiamasis darbas, šiuolaikinė vergovė ir prekyba žmonėmis) (ilo.org).

[17a] UNODC (Jungtinių Tautų narkotikų kontrolės ir nusikalstamumo prevencijos biuras), „Global Report on Trafficking In Persons“ („Pasaulinė prekybos žmonėmis ataskaita“), 2020 m., https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/tip/2021/GLOTiP_2020_15jan_web.pdf.

TDO (Tarptautinė darbo organizacija), 2021 Global Estimates of Modern Slavery: Forced Labour and Forced Marriage“ („Pasaulinių šiuolaikinės vergovės įverčių ataskaita: priverstinis darbas ir priverstinė santuoka“), 2022 m., https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public

/---ed_norm/--- ipec/documents/publication/wcms_854733 .pdf.

TDO (Tarptautinė darbo organizacija), „Profits and Poverty: The Economics of Forced Labour“ („Pelnas ir skurdas: priverčiamojo darbo ekonomika“), 2014 m., https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public /---ed_norm/--- declaration/documents/publication/wcms_ 243391.pdf

17b

https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public /---ed_norm/--- declaration/documents/publication/wcms_ 203832.pdf

17c TDO, „Profits and Poverty: The economics of forced labour“: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public /---ed_norm/--- declaration/documents/publication/wcms_ 243391.pdf

[7d] EŽTT, bylos Chowdury ir kt. prieš Graikiją (21884/15) ir Zoletic ir kt. prieš Azerbaidžaną (20116/12).

17e

https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public /---ed_norm/--- relconf/documents/meetingdocument/wcm s_089199.pdf Page 27

Pakeitimas 2

Pasiūlymas dėl reglamento
2 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(2) priverčiamojo darbo naudojimas yra plačiai paplitęs pasaulyje. Apskaičiuota, kad 2021 m. priverčiamąjį darbą dirbo apie 27,6 mln. žmonių[18]. Pažeidžiamoms ir marginalizuotoms visuomenės grupėms ypač gresia	(2) priverčiamojo darbo naudojimas yra plačiai paplitęs pasaulyje. Apskaičiuota, kad 2021 m. priverčiamąjį darbą dirbo apie 27,6 mln. žmonių[18]. Pažeidžiamoms ir marginalizuotoms visuomenės grupėms***, pvz., moterims,***

spaudimas atlikti priverčiamąjį darbą. Net jei valstybė neverčia žmonių dirbti, priverčiamasis darbas dažnai yra kai kurių ekonominės veiklos vykdytojų nepakankamai gero valdymo pasekmė*;*

vaikams, etninėms mažumoms, neįgaliesiems, žemesnės kastos žmonėms, čiabuvių tautoms ir gentims, migrantams, visų pirma jei jie neturi dokumentų, jų padėtis nesaugi, ir jei jie dirba neformalios ekonomikos sąlygomis, ypač gresia spaudimas atlikti priverčiamąjį darbą. Net jei valstybė neverčia žmonių dirbti, priverčiamasis darbas dažnai yra kai kurių ekonominės veiklos vykdytojų nepakankamai gero valdymo ***ar jo nebuvimo*** pasekmė ***ir įrodymas, kad valstybė nesugeba užtikrinti socialinių ir darbo teisių įgyvendinimo, visų pirma pažeidžiamų ir marginalizuotų grupių. Priverčiamasis darbas taip pat gali būti valdžios institucijų tylaus sutikimo pasekmė. Iš visų priverčiamąjį darbą dirbančių darbuotojų 11,8 mln. yra moterys ir mergaitės. Daugiau kaip 3,3 mln. priverčiamąjį darbą dirbančių žmonių yra vaikai. Remiantis 2016–2021 m. skaičiavimais, priverčiamąjį darbą dirbančių žmonių skaičius padidėjo 2,7 mln.[18a]. Darbuotojai migrantai, kurie nėra saugomi teisės aktais arba negali pasinaudoti savo teisėmis, patiria didesnę priverčiamojo darbo riziką nei kiti darbuotojai. TDO duomenimis, 15 proc. visų priverčiamąjį darbą dirbančių suaugusiųjų yra migrantai[18b]. Sąjungos pagrindinių teisių agentūra nustatė, kad taip yra ir Sąjungoje. Nesąžiningi darbdaviai naudojasi silpna darbuotojų migrantų padėtimi, kad priverstų juos dirbti ilgas darbo valandas nieko jiems nemokėdami arba mokėdami mažai, dažnai jiems dirbant pavojingomis sąlygomis ir be minimalios pagal įstatymus privalomos saugos įrangos[18c]. Didžioji dalis priverčiamojo darbo vyksta privačiajame sektoriuje, visų pirma dėl priverčiamojo darbo jėgos išnaudojimo (17,3 mln. žmonių), kuris sudaro 86 proc. visų priverčiamojo darbo atvejų[18d]. Ekonominės veiklos vykdytojų pareigos pagal šį reglamentą turėtų būti nuspėjamos ir aiškios, kad būtų užtikrintas visapusiškas ir veiksmingas***

reikalavimų laikymasis ir prisidėta prie priverčiamojo darbo nutraukimo;

---

[18] „The 2021 Global Estimates of Modern Slavery“, https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---ipec/documents/publication/wcms_854733.pdf.

---

[18] „The 2021 Global Estimates of Modern Slavery“, https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---ipec/documents/publication/wcms_854733.pdf.

[18a] „The 2021 Global Estimates of Modern Slavery“, https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---ipec/documents/publication/wcms_854733.pdf

[18b] „The 2021 Global Estimates of Modern Slavery“, https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---ipec/documents/publication/wcms_854733.pdf

[18c] https://fra.europa.eu/en/content/protecting-migrant-workers-exploitation-fra-opinions

[18d] „The 2021 Global Estimates of Modern Slavery“, https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---ipec/documents/publication/wcms_854733.pdf

Pakeitimas 3

Pasiūlymas dėl reglamento
2 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(2a) JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuras (OHCHR) priėjo prie išvados, kad Kinijos Liaudies Respublika padarė šiurkščių uigūrų ir „kitų dominuojančių musulmonų bendruomenių“, kurias KLR vadina

Sindziango uigūrų autonominiu regionu (XUAR), žmogaus teisių pažeidimų. Tai apima „kankinimą, seksualinį smurtą, netinkamą elgesį, priverstinį medicininį gydymą, taip pat priverčiamąjį darbą ir pranešimus“ apie stovyklose ir kitose sulaikymo įstaigose „kalinamų asmenų mirtis“;

Pakeitimas 4

Pasiūlymas dėl reglamento
3 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(3) priverčiamojo darbo panaikinimas yra vienas iš Sąjungos prioritetų. Pagarba žmogaus orumui ir žmogaus teisių visuotinumas bei nedalomumas yra tvirtai įtvirtinti Europos Sąjungos sutarties 21 straipsnyje. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 5 ***straipsnio 2 dalyje*** ir Europos žmogaus teisių konvencijos 4 straipsnyje numatyta, kad niekas negali būti verčiamas dirbti priverčiamąjį ar privalomąjį darbą. Europos Žmogaus Teisių Teismas ne kartą aiškino Europos žmogaus teisių konvencijos 4 straipsnį taip, kad pagal jį reikalaujama, kad valstybės narės nubaustų ir veiksmingai patrauktų baudžiamojon atsakomybėn už bet kokį veiksmą, kuriuo asmuo laikomas Europos žmogaus teisių konvencijos 4 straipsnyje nurodytose situacijose[19];	(3) ***Sąjunga siekia būti pasaulinė lyderė atsakingo verslo vykdymo ir verslo bei žmogaus teisių srityje. Draudimas naudoti bet kokių formų priverčiamąjį ar privalomąjį darbą yra laikomas imperatyvia tarptautinės teisės norma[18a], kuriai netaikoma jokių išimčių. Todėl*** priverčiamojo darbo panaikinimas yra vienas iš Sąjungos prioritetų***, kylančių iš jos principų ir įsipareigojimų tarptautinių žmogaus teisių srityje***. Pagarba žmogaus orumui ir žmogaus teisių visuotinumas bei nedalomumas ***taip pat*** yra tvirtai įtvirtinti Europos Sąjungos sutarties 21 straipsnyje. ***Priverčiamojo darbo, įskaitant priverčiamąjį vaikų darbą, prevencija ir panaikinimas yra būtinos sąlygos Sąjungos išorės komerciniams ir ekonominiams ryšiams.*** Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 5 ***straipsnyje aiškiai draudžiama vergija, tarnystė, priverčiamasis ir privalomasis darbas ir prekyba žmonėmis*** ir Europos žmogaus teisių konvencijos 4 straipsnyje numatyta, kad niekas negali būti verčiamas dirbti priverčiamąjį ar privalomąjį darbą. Europos Žmogaus Teisių Teismas ne kartą aiškino Europos žmogaus teisių konvencijos 4 straipsnį taip, kad pagal jį reikalaujama, kad valstybės narės nubaustų ir veiksmingai patrauktų baudžiamojon atsakomybėn už bet kokį veiksmą, kuriuo

	asmuo laikomas Europos žmogaus teisių konvencijos 4 straipsnyje nurodytose situacijose[19];***Pagrindinių teisių chartijos 31 straipsnyje pripažįstama kiekvieno darbuotojo teisė į tinkamas ir teisingas darbo sąlygas, kuriomis gerbiama jo sveikata, saugumas ir orumas, ir 47 straipsnyje – teisė į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą. Europos socialinėje chartijoje (1961 m.) ir pataisytoje Europos socialinėje chartijoje (1996 m.) reikalaujama, kad šalys įsipareigotų veiksmingai ginti darbuotojo teisę savo laisvai pasirinktu darbu užsidirbti pragyvenimą; Be to, Europos Parlamentas savo rezoliucijose griežtai pasmerkė priverčiamąjį darbą ir paragino uždrausti produktus, pagamintus naudojant priverčiamąjį darbą, visų pirma atsižvelgiant į Kinijos Liaudies Respublikos praktiką.[19a]***
	18a ***https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Publications/slaveryen.pdf***
[19] Pavyzdžiui, sprendimo Siliadin prieš Prancūziją 89 ir 102 dalys arba sprendimo Chowdury ir kt. prieš Graikiją 105 dalis.	[19] Pavyzdžiui, sprendimo Siliadin prieš Prancūziją 89 ir 102 dalys arba sprendimo Chowdury ir kt. prieš Graikiją 105 dalis.
	[19b] 2022 m. birželio 6 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl naujos prekybos priemonės, kuria siekiama uždrausti produktus, pagamintus naudojant priverčiamąjį darbą; 2020 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl priverstinio darbo ir uigūrų padėties Sindziango uigūrų autonominiame regione.

Pakeitimas 5

Pasiūlymas dėl reglamento
4 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(4) visos valstybės narės ratifikavo	(4) visos valstybės narės ratifikavo

pagrindines TDO konvencijas dėl priverčiamojo darbo ir vaikų darbo[20]. Todėl jos yra teisiškai įpareigotos užkirsti kelią priverčiamojo darbo naudojimui ir jį panaikinti, taip pat reguliariai teikti ataskaitas TDO;

pagrindines TDO konvencijas dėl priverčiamojo darbo ir vaikų darbo[20]. Todėl jos yra teisiškai įpareigotos užkirsti kelią priverčiamojo darbo naudojimui ir jį panaikinti, taip pat reguliariai teikti ataskaitas TDO; ***Tačiau dar yra valstybių narių, kurios dar nėra ratifikavusios TDO konvencijos Nr. 29 protokolo nepaisant Tarybos sprendimų, kuriais valstybės narės raginamos pasirašyti ir įgyvendinti šį protokolą[20a]. TDO skaičiavimais, Sąjungoje yra 880000 nuo priverstinio darbo nukentėjusių, neskaičiuojant priverstinio darbo, susijusio, inter alia, su Sąjungos importu iš kitų pasaulio šalių.[20b] Be to, tebėra trūkumų įgyvendinant pagrindines TDO konvencijas[20c]. Būtina, kad valstybės narės visapusiškai įgyvendintų pagrindines TDO konvencijas ir tinkamai perkeltų į nacionalinę teisę visus Sąjungos teisės aktus, kuriais siekiama kovoti su priverčiamuoju darbu, darbo teisių pažeidimais ir prekyba žmonėmis, kad būtų užtikrintas bet kokių produktų ar paslaugų, kuriems naudojamas priverstinis darbas, importo ir eksporto draudimas. Šiuo reglamentu siekiama teisiškai įpareigoti valstybes nares užkirsti kelią priverčiamojo darbo naudojimui ir jį panaikinti, suteikti nukentėjusiems asmenims apsaugą ir galimybę pasinaudoti tinkamomis ir veiksmingomis teisių gynimo priemonėms, pvz., kompensacijomis, nubausti už 6 straipsnio 4 dalyje nurodytų sprendimų nesilaikymą. Pasak TDO, teisių gynimo priemonės išlieka vienu pagrindinių politinių prioritetų, susijusių su priverčiamojo darbo problemos sprendimu. Šiuo atžvilgiu TDO konvencijos Nr. 29 protokole nurodyta, kad visos priverčiamojo ar privalomojo darbo aukos, neatsižvelgiant į jų buvimą ar teisinę padėtį nacionalinėje teritorijoje, turėtų turėti galimybę pasinaudoti tinkama ir veiksminga teisių gynimo priemone, pvz., gauti kompensacijas. JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinių principų trečiame ramstyje teigiama, kad***

	taisomieji veiksmai yra pagrindinė teisė ir gali būti įgyvendinti kaip atsiprašymas, restitucija, reabilitacija, finansinė arba nefinansinė kompensacija, baudžiamosios arba administracinės sankcijos, pvz., baudos, taip pat žalos prevencija taikant, pavyzdžiui, draudimus arba garantijas, kad žala nepasikartos;
20 https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/---ilo-brussels/documents/publication/wcms_195135.pdf.	20 https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/---ilo-brussels/documents/publication/wcms_195135.pdf.
	[20a] 2015 m. lapkričio 10 d. Tarybos sprendimas (ES) 2015/2071, kuriuo valstybės narės įgaliojamos dėl Europos Sąjungos interesų ratifikuoti 1930 m. Tarptautinės darbo organizacijos konvencijos dėl priverstinio ar privalomojo darbo 2014 m. protokolo 1–4 straipsnių nuostatas, susijusias su teisminiu bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose (OL L 301, 2015 11 18, p. 47), ir 2015 m. lapkričio 10 d. Tarybos sprendimas (ES) 2015/2037, kuriuo valstybės narės įgaliojamos dėl Europos Sąjungos interesų ratifikuoti 1930 m. Tarptautinės darbo organizacijos konvencijos dėl priverstinio ar privalomojo darbo 2014 m. protokolo nuostatas, susijusias su socialine politika (OL L 298, 2015 11 14, p. 23).
	[20b] TDO 2012 m. šiuolaikinės vergovės visuotinis įvertinimas: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/---ilo-brussels/documents/genericdocument/wcms_184975.pdf
	[20c] TDO priežiūros institucijų pastabas dėl konvencijų dėl priverstinio darbo taikymo galima rasti adresu (https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:20010:::NO:::).

Pakeitimas 6

Pasiūlymas dėl reglamento
5 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(5) savo politika ir teisėkūros iniciatyvomis Sąjunga ***siekia*** panaikinti priverčiamojo darbo naudojimą. Sąjunga skatina išsamų patikrinimą pagal tarptautines gaires ir principus, kuriuos nustatė tarptautinės organizacijos, įskaitant TDO, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizaciją (toliau – EBPO) ir Jungtines Tautas (toliau – JT), siekdama užtikrinti, kad Sąjungoje įsisteigusių įmonių vertės grandinėse priverčiamojo darbo nebūtų;	(5) savo politika ir teisėkūros iniciatyvomis Sąjunga ***privalo dėti daugiau pastangų siekiant*** panaikinti priverčiamojo darbo naudojimą. ***Vaikų darbo ir priverčiamojo darbo panaikinimas yra neatsiejamai susijęs su deramų darbo sąlygų, socialinės apsaugos, socialinio dialogo, asociacijų laisvės, kolektyvinių derybų, teisės jungtis į organizacijas ir imtis kolektyvinių veiksmų bei tvaraus verslo skatinimu. Priverčiamojo darbo nutraukimas nereiškia, kad pirmiausia reikia nutraukti verslo santykius.*** Sąjunga skatina išsamų patikrinimą***, taip pat taikant įgyvendinamus teisės aktus,*** pagal tarptautines gaires ir principus, kuriuos nustatė tarptautinės organizacijos, įskaitant TDO, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizaciją (toliau – EBPO) ir Jungtines Tautas (toliau – JT), siekdama užtikrinti, kad Sąjungoje įsisteigusių įmonių vertės grandinėse priverčiamojo darbo nebūtų***, įskaitant prekes ir paslaugas, kurios turi būti pateiktos Sąjungoje. TDO gairėse[1a] pateikiama išsami informacija, priemonės ir duomenų rinkimas siekiant kovoti su priverčiamuoju suaugusiųjų ir vaikų darbu, taip pat konkretiems sektoriams skirtos gairės, į kurias reikėtų atsižvelgti nustatant su savo veikla ir vertės grandinėmis susijusią riziką. Įgyvendindama teisės aktus ir politiką, kuriais siekiama panaikinti priverčiamąjį darbą, Sąjunga turėtų nepagrįstai nedelsdama viešai paskelbti atitinkamus duomenis. Siekiant veiksmingai kovoti su priverčiamuoju darbu, labai svarbu nustatyti produkto kilmę, jo sandėliavimo ir transportavimo punktus ir ekonominės veiklos vykdytojus visoje jo vertės grandinėje. Šiuo atžvilgiu muitinių***

pateikta informacija yra lemiami rizikos rodikliai, nes priverčiamasis darbas egzistuoja visuose pasaulio regionuose. Didžiausias priverčiamąjį darbą dirbančių asmenų skaičius yra Azijoje, o skaičiuojant priverčiamąjį darbą kaip gyventojų dalį didžiausias skaičius yra Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regione[1b];

_____

[1a] https://ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---declaration/documents/publication/wcms_182096.pdf

[1b] Apima šias šalis ir teritorijas: Bahreiną, Iraką, Jordaniją, Kuveitą, Libaną, okupuotą Palestinos teritoriją, Omaną, Katarą, Saudo Arabiją, Sirijos Arabų Respubliką, Jungtinius Arabų Emyratus ir Jemeną, TDO 2021 m. šiuolaikinės vergovės visuotinis įvertinimas: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---ipec/documents/publication/wcms_854733.pdf

Pakeitimas 7

Pasiūlymas dėl reglamento
5 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(5a) šiuo reglamentu sukuriama papildoma ekonominė priemonė, kuria siekiama visame pasaulyje užkirsti kelią priverčiamajam darbui ir jį panaikinti uždraudžiant produktus, pagamintus naudojant priverčiamąjį darbą. Be šių ekonominių priemonių, Sąjunga turi papildomus teisės aktus, kad galėtų įvykdyti savo įsipareigojimus remti kiekvieno žmogaus žmogiškąjį orumą ir šalinti pagrindines priverčiamojo darbo, įskaitant priverčiamąjį vaikų darbą, priežastis, pvz., ekonominio išnaudojimo,

skurdo, sisteminės diskriminacijos ir teisėtų bei deramų darbo jėgos migracijos kelių nebuvimo problemas; ekonominės veiklos vykdytojo lygmeniu tai apima mažesnes už gamybos sąnaudas kainas, deramo ir pragyvenimą užtikrinančio darbo užmokesčio nebuvimą ir apskritai bet kokią nesąžiningą ekonominės veiklos vykdytojų pirkimo praktiką;

1a

https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---ipec/documents/publication/wcms_854733.pdf and https://respect.international/wp-content/uploads/2018/06/The-Global-Business-of-Forced-Labour-Report-of-Findings-University-of-Sheffield-2018.pdf

Pakeitimas 8

Pasiūlymas dėl reglamento
5 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(5b) siekiant kovoti su priverčiamuoju darbu, labai svarbu prasmingai įtraukti suinteresuotuosius subjektus. Tai apima ekonominės veiklos vykdytojų įsitraukimą su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais siekiant suprasti, kaip jų veikla daro poveikį suinteresuotųjų subjektų interesams. Tai taip pat apima kompetentingų institucijų bendradarbiavimą su suinteresuotaisiais subjektais prieš priimant sprendimus, kurie gali turėti jiems poveikį, ir atsižvelgimą į suinteresuotųjų subjektų interesus. Be to, tai apima visos visiems susijusiems suinteresuotiems subjektams reikalingos informacijos pateikimą laiku, kad jie galėtų priimti informacija pagrįstą sprendimą dėl to, kokią įtaką jiems galėtų turėti sprendimas, ir tai apima sutartų įsipareigojimų įgyvendinimą;

Pakeitimas 9

Pasiūlymas dėl reglamento
17 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(17) draudimas turėtų prisidėti prie tarptautinių pastangų panaikinti priverčiamąjį darbą. Todėl priverčiamojo darbo apibrėžtis turėtų būti suderinta su TDO konvencijoje Nr. 29 pateikta apibrėžtimi. Valdžios institucijų taikoma priverčiamojo darbo apibrėžtis turėtų būti suderinta su TDO konvencija Nr. 105, pagal kurią konkrečiai draudžiama naudoti priverčiamąjį darbą kaip bausmę už politinių pažiūrų išreiškimą, ekonominio vystymosi tikslais, kaip darbo drausmės priemonę, bausmę už dalyvavimą streikuose arba rasinę, religinę ar kitokią diskriminaciją[31];	(17) draudimas ***tiekti rinkai, kuris sudaro sąlygas drausti produktų ir paslaugų, pagamintų ir suteiktų naudojant priverčiamąjį darbą,*** turėtų prisidėti prie tarptautinių pastangų panaikinti priverčiamąjį darbą. Todėl priverčiamojo darbo apibrėžtis turėtų būti suderinta su TDO konvencijoje Nr. 29 pateikta apibrėžtimi. Valdžios institucijų taikoma priverčiamojo darbo apibrėžtis turėtų būti suderinta su TDO konvencija Nr. 105, pagal kurią konkrečiai draudžiama naudoti priverčiamąjį darbą kaip bausmę už politinių pažiūrų išreiškimą, ekonominio vystymosi tikslais, kaip darbo drausmės priemonę, bausmę už dalyvavimą streikuose arba rasinę, religinę ar kitokią diskriminaciją[31]; ***TDO konvencijos Nr. 182 dėl nepriimtino vaikų darbo uždraudimo ir neatidėliotinų veiksmų tokiam darbui panaikinti 3 straipsnio a punkte kalbama apie visas vergijos formas arba į vergiją panašią veiklą, pavyzdžiui, vaikų pardavimą ir prekybą jais, tarnavimą už skolas ir baudžiavą, taip pat priverčiamąjį ar privalomą darbą, įskaitant priverčiamąjį ar privalomą vaikų verbavimą dalyvauti ginkluotuose konfliktuose. JT neįgaliųjų teisių konvencija draudžia naudoti neįgaliuosius priverčiamajam darbui ir reikalauja, kad neįgalieji lygiai su kitais asmenimis būtų apsaugoti nuo priverčiamojo ar privalomojo darbo. Vienodo požiūrio principas turėtų būti taikomas ir neįgaliųjų socialinėms įmonėms. Kai produktai ar paslaugos, kilę iš geografinių vietovių, gamybos vietų arba ekonominės veiklos tam tikruose sektoriuose konkrečiose vietovėse, kuriose***

	vykdoma sisteminga ir plačiai paplitusi priverčiamojo darbo praktika, įtraukta į duomenų bazę pagal šio reglamento 11 straipsnį, kompetentingos institucijos turėtų daryti prielaidą, kad šie produktai pagaminti arba šios paslaugos suteiktos naudojant priverčiamąjį darbą. Tokiais atvejais ekonominės veiklos vykdytojas turėtų pareigą įrodyti, kad jo produktas buvo pagamintas ar jo paslauga buvo suteikta nenaudojant priverčiamojo darbo ir kad bet koks priverčiamojo darbo atvejis buvo ištaisytas. Visais atvejais kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įrodinėjimo pareiga nebūtų neproporcingai didelė. Komisija, bendradarbiaudama su atitinkamais ekspertais, įskaitant TDO, EBPO, EIVT, socialinius partnerius ir pilietinę visuomenę, turėtų dėti pastangas, kad būtų panaikintas priverčiamasis darbas, šio reglamento 11 straipsnyje nurodytoje duomenų bazėje pateikdama reguliariai atnaujinamą informaciją apie priverčiamojo darbo riziką konkrečiose geografinėse vietovėse, gamybos vietose ir tam tikruose sektoriuose vykdomą ekonominę veiklą konkrečiose srityse. Ši duomenų bazė turėtų būti aiški ir skaidri, kad ekonominės veiklos vykdytojai, ypač MVĮ ir labai mažos įmonės, galėtų šiais duomenimis grįsti išsamaus patikrinimo prievolę. Tokie duomenys turėtų būti laisvai ir lengvai prieinami visuomenei tokiu formatu, kuris taip pat būtų prieinamas neįgaliesiems, ir visomis Sąjungos darbo kalbomis;
[31] Kas yra priverčiamasis darbas, šiuolaikinė vergovė ir prekyba žmonėmis (priverčiamasis darbas, šiuolaikinė vergovė ir prekyba žmonėmis) (ilo.org) ir jose nurodytos TDO konvencijos Nr. 29 ir Nr. 105.	[31] Kas yra priverčiamasis darbas, šiuolaikinė vergovė ir prekyba žmonėmis (priverčiamasis darbas, šiuolaikinė vergovė ir prekyba žmonėmis) (ilo.org) ir jose nurodytos TDO konvencijos Nr. 29 ir Nr. 105.

Pakeitimas 10

Pasiūlymas dėl reglamento
2 straipsnio 1 dalies a punktas

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
a) priverčiamasis darbas – ***priverčiamasis arba privalomasis*** darbas, ***kaip apibrėžta*** 1930 m. Tarptautinės darbo organizacijos konvencijos dėl priverstinio darbo (Nr. 29) 2 ***straipsnyje***, įskaitant priverčiamąjį vaikų darbą;	a) priverčiamasis darbas – ***bet koks*** darbas ***ar paslauga***, ***kuri buvo išreikalauta prievarta grasinant bet kokia nuobauda ir kurių asmuo nesutiko atlikti savo valia pagal*** 1930 m. Tarptautinės darbo organizacijos konvencijos dėl priverstinio darbo (Nr. 29) 2 ***straipsnį***, įskaitant priverčiamąjį vaikų darbą; ***kai priverčiamasis darbas gali pasitaikyti visoje vertės grandinėje;***

Pakeitimas 11

Pasiūlymas dėl reglamento
2 straipsnio 1 dalies b punktas

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
b) valstybės institucijų taikomas priverčiamasis darbas – priverčiamojo darbo naudojimas***,*** kaip ***apibūdinta 1957 m. Tarptautinės darbo organizacijos Konvencijos dėl priverstinio darbo panaikinimo (Nr. 105) 1 straipsnyje;***	b) valstybės institucijų taikomas priverčiamasis darbas – priverčiamojo darbo naudojimas kaip***:***
	i) politinės prievartos ar auklėjimo, ar bausmės priemonės už politinės nuomonės turėjimą ar reiškimą arba už nuomonę, kuri ideologiškai neatitinka įsitvirtinusios politinės, socialinės ar ekonominės sistemos;
	ii) būdas sutelkti ir naudoti darbo jėgą ekonominio vystymosi tikslais;
	iii) darbuotojų drausminė priemonė;
	iv) bausmė už dalyvavimą streikuose;
	v) rasinės, socialinės, nacionalinės ar religinės diskriminacijos priemonės
	pagal 1957 m. Tarptautinės darbo organizacijos Konvencijos dėl priverstinio darbo panaikinimo (Nr. 105) 1 straipsnį;

Pakeitimas 12

Pasiūlymas dėl reglamento
2 straipsnio 1 dalies c punktas

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
c) su priverčiamuoju darbu susijęs išsamus patikrinimas – ekonominės veiklos vykdytojo pastangos įgyvendinti privalomus reikalavimus***, savanoriškas gaires***, rekomendacijas ar praktiką***, siekiant nustatyti produktams, kurie skirti tiekti Sąjungos rinkai arba eksportuoti,*** naudojamą priverčiamąjį darbą, užkirsti jam kelią, ***jį sumažinti arba nutraukti jo naudojimą***;	c) su priverčiamuoju darbu susijęs išsamus patikrinimas – ekonominės veiklos vykdytojo pastangos įgyvendinti privalomus reikalavimus ***pagal Sąjungos ir taikytinus nacionalinės teisės aktus***, rekomendacijas ar praktiką ***laikantis tarptautinių standartų ir juos papildančių savanoriškų gairių, siekiant nustatyti produktams ir paslaugoms*** naudojamą priverčiamąjį darbą, užkirsti jam kelią ***ir imtis taisomųjų veiksmų***, ***kai priverčiamojo darbo panaikinimas visų pirma nereiškia veiklos nutraukimo***;

Pakeitimas 13

Pasiūlymas dėl reglamento
4 straipsnio 3 dalies c punktas

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
c) išsamaus patikrinimo gairėmis ar rekomendacijomis, kurias pateikė JT, TDO, EBPO ar kitos atitinkamos tarptautinės organizacijos;	c) išsamaus patikrinimo gairėmis ar rekomendacijomis, kurias pateikė JT, TDO, EBPO ar kitos atitinkamos tarptautinės organizacijos***, taip pat socialiniai partneriai, visų pirma tos gairės ir rekomendacijos, susijusios su geografinėmis vietovėmis, gamybos vietomis ir tam tikruose sektoriuose vykdoma ekonomine veikla konkrečiose srityse, kuriose vykdoma sisteminga ir plačiai paplitusi priverčiamojo darbo praktika***;

Pakeitimas 14

Pasiūlymas dėl reglamento
10 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	10a straipsnis
	Taisomieji veiksmai
	1. Valstybės narės užtikrina galimybę aukoms pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis ir veiksmingais taisomaisiais veiksmais, kai pažeidžiamas 3 straipsnis.
	2. Priėmus sprendimą dėl draudimo pagal 6 straipsnį, kompetentingos institucijos, bendradarbiaudamos su aukomis ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, pavyzdžiui, aukų atstovais, darbuotojų atstovais ir profesinėmis sąjungomis, nevyriausybinėmis organizacijomis ir pilietine visuomene, nustato taisomuosius veiksmus. Ekonominės veiklos vykdytojai, padedami atitinkamų kompetentingų institucijų, taip pat parengia priemones, kuriomis siekiama užkirsti kelią pasikartojimui ateityje.
	3. Siekiant panaikinti pagal 6 straipsnį priimtą sprendimą uždrausti, kompetentingai institucijai turi būti pateikti taisomųjų veiksmų įrodymai.

Pakeitimas 15

Pasiūlymas dėl reglamento
10 b straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	10b straipsnis
	Lygiavertė pareiga pagal kitus atitinkamus Sąjungos teisės aktus
	Jeigu ekonominės veiklos vykdytojas, vykdydamas lygiavertes pareigas, nustatytas kituose atitinkamuose Sąjungos teisės aktuose, jau visiškai įvykdė savo pareigą nustatyti priverčiamąjį darbą, susijusį su tiriamais produktais ar paslaugomis, užkirsti jam

	kelią, jį nutraukti ir taikyti taisomuosius veiksmus, kompetentingoms institucijoms pateikiama informacija apie tokius veiksmus, kurių imtasi. Tokios informacijos pateikimas laikomas įvykdytu ekonominės veiklos vykdytojo pareigą pateikti informaciją apie tokius veiksmus, kurių imtasi dėl priverčiamojo darbo pagal šį reglamentą. Ekonominės veiklos vykdytojai toliau bendradarbiauja su kompetentingomis institucijomis per visą tyrimo ir sprendimų priėmimo procedūrą pagal 4–6 straipsnius ir prireikus teikia papildomą informaciją.

Pakeitimas 16

Pasiūlymas dėl reglamento
11 straipsnio pavadinimas

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
Priverčiamojo darbo rizikos zonų ***arba produktų*** duomenų bazė	Priverčiamojo darbo rizikos zonų***, produktų ar paslaugų*** duomenų bazė

Pakeitimas 17

Pasiūlymas dėl reglamento
11 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
1. Komisija ***prašo išorės ekspertų sukurti*** orientacinę, nebaigtinę, ***patikrinamą*** ir reguliariai atnaujinamą duomenų bazę, kurioje nurodoma priverčiamojo darbo rizika konkrečiose geografinėse vietovėse ***arba konkretūs produktai***, ***įskaitant valstybės valdžios institucijų taikomą priverčiamąjį darbą. Duomenų bazė grindžiama 23 straipsnio a, b*** ir ***c punktuose nurodytomis gairėmis ir atitinkamais išorės informacijos, gaunamos, be kita ko***, ***iš tarptautinių organizacijų ir trečiųjų valstybių institucijų, šaltiniais***.	1. Komisija***, bendradarbiaudama su atitinkamais ekspertais, įskaitant TDO, EBPO, EIVT, socialinius partnerius ir pilietinę visuomenę, sukuria*** orientacinę, nebaigtinę, ***įrodymais pagrįstą*** ir reguliariai atnaujinamą duomenų bazę, kurioje nurodoma ***su konkrečiais produktais ir paslaugomis susijusi*** priverčiamojo darbo rizika konkrečiose geografinėse vietovėse, ***gamybos vietose*** ir ***tam tikruose sektoriuose vykdomą ekonominę veiklą konkrečiose srityse***, ***įskaitant valstybės valdžios institucijų taikomą priverčiamąjį darbą***.

Komisija ir pagal 12 straipsnį paskirtos kompetentingos institucijos daro prielaidą, kad produktai ar paslaugos, kilę iš geografinių vietovių, gamybos vietų arba ekonominės veiklos tam tikruose sektoriuose konkrečiose srityse, kuriose vykdoma sisteminga ir plačiai paplitusi priverstinio darbo praktika, įtraukta į duomenų bazę, buvo pagaminti arba teikiami naudojant priverstinį darbą. Atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas turi pareigą įrodyti, kad jo produktas buvo pagamintas ar paslauga suteikta nenaudojant priverčiamojo darbo. Prielaidos taikymo tikslais į duomenų bazę įtraukiamas specialus sąrašas, kuriame pateikiama įrodymais pagrįsta informacija.

Visais atvejais kompetentingos institucijos užtikrina, kad įrodinėjimo pareiga nebūtų neproporcingai didelė.

Duomenų bazė grindžiama 23 straipsnio a, b ir c punktuose nurodytomis gairėmis, kurios turėtų būti išsamios ir skelbiamos nedelsiant ir ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo, ir atitinkamais išorės informacijos, gaunamos, be kita ko, iš tarptautinių organizacijų ir trečiųjų valstybių, kaip antai Europos laisvosios prekybos susitarimo valstybės ar šalys kandidatės, institucijų, taip pat socialinių partnerių ir pilietinės visuomenės.

Ši duomenų bazė turi būti aiški ir skaidri, kad ekonominės veiklos vykdytojai, ypač MVĮ ir labai mažos įmonės, galėtų šiuos duomenis naudoti vykdydami išsamaus patikrinimo prievolę. Tokie duomenys turi būti laisvai ir lengvai prieinami visuomenei tokiu formatu, kuris taip pat būtų prieinamas neįgaliesiems. Į duomenų bazę įtraukiama muitinės informacija, susijusi su atitinkamais produktais ar paslaugomis, pavyzdžiui, kilme, sandėliavimo ir transportavimo punktais.

Komisija užtikrina, kad duomenų bazė

būtų patogi naudoti ir nesudarytų nereikalingos administracinės naštos ekonominės veiklos vykdytojams.

Pakeitimas 18

Pasiūlymas dėl reglamento
11 straipsnio 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	1a. Į duomenų bazę taip pat įtraukiamas atnaujintas ekonominės veiklos vykdytojų ir produktų ar paslaugų, kuriems turi įtakos bet koks sprendimas pagal 6 straipsnio 4 dalį, sąrašas.
	Duomenų bazėje informuojama apie ekonominės veiklos vykdytojo, produkto ar paslaugos išbraukimą iš šios duomenų bazės. Visi ankstesni draudimai tiekti rinkai ir kompetentingų institucijų sprendimai dėl panaikinimo archyvuojami.

Pakeitimas 19

Pasiūlymas dėl reglamento
24 straipsnio 2 dalies 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
2. Tinklą sudaro kiekvienos valstybės narės kompetentingos institucijos atstovai, Komisijos atstovai ir, kai taikoma, muitinių ekspertai.	2. Tinklą ***organizuoja ir jam vadovauja Komisija, jį*** sudaro kiekvienos valstybės narės kompetentingos institucijos atstovai, Komisijos atstovai ir, kai taikoma, muitinių ekspertai.

Pakeitimas 20

Pasiūlymas dėl reglamento
24 straipsnio 2 dalies 1 a pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	Vienas Europos Parlamento paskirtas nepriklausomas ekspertas dalyvauja tinklo stebėtojo teisėmis.

Pakeitimas 21

Pasiūlymas dėl reglamento
24 straipsnio 2 dalies 1 b pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	Įvairių pramonės šakų socialinių partnerių organizacijos Sąjungos lygmeniu gali paskirti keturis atstovus, dalyvaujančius stebėtojų teisėmis, į tinklą, kuriame vienodai atstovaujama profesinėms sąjungoms ir darbdavių organizacijoms.

Pakeitimas 22

Pasiūlymas dėl reglamento
24 straipsnio 2 dalies 1 c pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	Prireikus stebėtojų teisėmis taip pat gali būti kviečiami šie suinteresuotieji subjektai:
	– Europos darbo institucijos atstovai;
	– Pagrindinių teisių agentūros atstovai;
	– Sąjungos delegacijų ir visų kitų atitinkamų Sąjungos įstaigų atstovai;
	– trečiųjų valstybių valdžios institucijų atstovai;
	– Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybių, vidaus rinkoje dalyvaujančių šalių ar šalių kandidačių atstovai;
	– pilietinės visuomenės organizacijų atstovai ir kiti susiję ekspertai.

Pakeitimas 23

Pasiūlymas dėl reglamento
24 straipsnio 3 dalies b punktas

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
b) vykdyti bendrus tyrimus;	b) vykdyti bendrus tyrimus ***Sąjungos viduje ir trečiosiose valstybėse, jei atitinkami ekonominės veiklos vykdytojai duoda sutikimą ir jei apie tai oficialiai pranešta valstybės narės arba trečiosios valstybės, kurioje turi būti atliekami patikrinimai, vyriausybei ir ši neprieštarauja***;

Pakeitimas 24

Pasiūlymas dėl reglamento
24 straipsnio 3 dalies b a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	ba) įgalioti tirti ir stebėti plataus masto ir sistemingos priverčiamojo darbo praktikos atvejus;

Pakeitimas 25

Pasiūlymas dėl reglamento
24 straipsnio 3 dalies d punktas

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
d) ***padėti*** rengti gaires, siekiant užtikrinti veiksmingą ir vienodą šio reglamento taikymą;	d) rengti gaires, siekiant užtikrinti veiksmingą ir vienodą šio reglamento taikymą ***ir stebėti, kaip jo taikymą nustatant ir padedant ištaisyti nesuderinamumus***;

Pakeitimas 26

Pasiūlymas dėl reglamento
24 straipsnio 3 dalies e a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	ea) dalytis informacija, be kita ko, apie pagrindines priverčiamojo darbo priežastis, ir teikti rekomendacijas Komisijai ir kitoms atitinkamoms Sąjungos įstaigoms, jei nustatoma priverčiamojo darbo praktika;

Pakeitimas 27

Pasiūlymas dėl reglamento
24 straipsnio 3 dalies f punktas

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
f) skatinti kompetentingų institucijų ir muitinių bendradarbiavimą ir keitimąsi ekspertinėmis žiniomis bei geriausios praktikos pavyzdžiais.	*(Tekstas lietuvių kalba nekeičiamas.)*

Pakeitimas 28

Pasiūlymas dėl reglamento
24 straipsnio 3 dalies f a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	fa) skatinti bendradarbiavimą ir keitimąsi specialiosiomis žiniomis ir geriausia patirtimi su trečiųjų valstybių atitinkamomis kompetentingomis institucijomis, tarptautinėmis organizacijomis ir kitais subjektais;

Pakeitimas 29

Pasiūlymas dėl reglamento
24 straipsnio 3 dalies f b punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*

	fb) stebėti priverčiamojo darbo padarytos žalos atitaisymą;

Pakeitimas 30

Pasiūlymas dėl reglamento
24 straipsnio 3 dalies f c punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	fc) stebėti produktų, kuriuos buvo atsisakyta išleisti į apyvartą arba eksportuoti, nukreipimą, siekiant juos panaudoti viešajam interesui;

Pakeitimas 31

Pasiūlymas dėl reglamento
24 straipsnio 3 dalies f d punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	fd) įsteigti kontaktinį centrą, kuris suteiktų galimybę teikti informaciją apie tariamus ar įtariamus 3 straipsnio pažeidimus ir nustatytų tolesnių veiksmų procedūras, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos koordinavimui per visą kreipimosi procesą.

Pakeitimas 32

Pasiūlymas dėl reglamento
24 straipsnio 4 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
4. Komisija remia ir skatina vykdomųjų institucijų bendradarbiavimą per tinklą ***ir dalyvauja tinklo posėdžiuose***.	4. Komisija remia ir skatina vykdomųjų institucijų bendradarbiavimą per tinklą.

Pakeitimas 33

Pasiūlymas dėl reglamento
24 straipsnio 4 dalies 1 a pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	Komisija užtikrina tinklo sekretoriato veiklą ir suteikia tinkamus išteklius, kad būtų užtikrintas veiksmingas tinklo veikimas, atitinkantis jo tikslus.

NUOMONĘ TEIKIANČIO KOMITETO PROCEDŪRA

Pavadinimas	Produktų, pagamintų naudojant priverčiamąjį darbą, uždraudimas Sąjungos rinkoje
Nuorodos	COM(2022)0453 – C9-0307/2022 – 2022/0269(COD)
Atsakingi komitetai Paskelbimo plenariniame posėdyje data	INTA IMCO 6.10.2022 6.10.2022
Nuomonę pateikė Paskelbimo plenariniame posėdyje data	EMPL 6.10.2022
Susiję komitetai - paskelbimo plenariniame posėdyje data	16.3.2023
Nuomonės referentas (-ė) Paskyrimo data	Mounir Satouri 30.11.2022
58 straipsnis – Bendra komitetų procedūra Paskelbimo plenariniame posėdyje data	16.3.2023
Svarstymas komitete	26.4.2023
Priėmimo data	18.7.2023
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 35 –: 0 0: 6
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Atidzhe Alieva-Veli, Marc Angel, Dominique Bilde, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, David Casa, Ilan De Basso, Jarosław Duda, Cindy Franssen, Chiara Gemma, Elisabetta Gualmini, Agnes Jongerius, Irena Joveva, Katrin Langensiepen, Elena Lizzi, Sara Matthieu, Jörg Meuthen, Max Orville, Kira Marie Peter-Hansen, Dragoş Pîslaru, Elżbieta Rafalska, Daniela Rondinelli, Pirkko Ruohonen-Lerner, Mounir Satouri, Romana Tomc, Nikolaj Villumsen, Maria Walsh, Stefania Zambelli, Tomáš Zdechovský
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Alex Agius Saliba, Carmen Avram, Gheorghe Falcă, Aurore Lalucq, Carina Ohlsson, Evelyn Regner, Ralf Seekatz
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Andrey Novakov, Helmut Scholz

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

35	+
ID	Dominique Bilde
PPE	David Casa, Jarosław Duda, Gheorghe Falcă, Cindy Franssen, Andrey Novakov, Ralf Seekatz, Romana Tomc, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, Irena Joveva, Max Orville, Dragoş Pîslaru
S&D	Alex Agius Saliba, Marc Angel, Carmen Avram, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Ilan De Basso, Elisabetta Gualmini, Agnes Jongerius, Aurore Lalucq, Carina Ohlsson, Evelyn Regner, Daniela Rondinelli
The Left	Helmut Scholz, Nikolaj Villumsen
Verts/ALE	Katrin Langensiepen, Sara Matthieu, Kira Marie Peter-Hansen, Mounir Satouri

0	-

6	0
ECR	Chiara Gemma, Elżbieta Rafalska, Pirkko Ruohonen-Lerner
ID	Elena Lizzi, Stefania Zambelli
NI	Jörg Meuthen

Sutartiniai ženklai:
+ : už
- : prieš
0 : susilaikė